

Apstiprināts ar Latvijas Bibliotēku padomes

2020.gada 10.decembra sēdes lēmumu

AKREDITĀCIJAS ATZINUMS

Rīgas Centrālajai bibliotēkai

Rīgas Centrālā bibliotēka ir Rīgas pilsētas pašvaldības kultūras, izglītības un informācijas iestāde, kura darbojas kā koordinējošais metodiskais centrs 25 filiālbibliotēkām un 3 ārējiem apkalpošanas punktiem. Bibliotēku akreditācijas ekspertu komisija (Astra Pumpura, Dzintra Dzene, Dzintra Punga) izvērtēja bibliotēkas atbilstību akreditācijas nosacījumiem **reģiona galvenās bibliotēkas** statusā pēc akreditācijas termiņa beigām atbilstoši Bibliotēku likuma 9., 10.un 12.pantam un LR Ministru kabineta noteikumiem Nr.709 „Bibliotēku akreditācijas noteikumi” un konstatēja:

Kritērijs	Atbilst	Daļēji	Neatbilst	Pamatojums. Piezīmes
Bibliotēkas akreditācijas ieteikumi par iepriekšējo periodu ir izpildīti		X		Turpinās darbs pie telpu funkcionalitātes uzlabošanas
Iekšējie normatīvie un plānošanas dokumenti				
Bibliotēkai ir izstrādāti un apstiprināti bibliotēkas darbību reglamentējoši pamatdokumenti	X			
Bibliotēkas nolikums nosaka bibliotēkas darba organizāciju, funkcijas, tiesības un pienākumus.	X			
Bibliotēkas lietošanas noteikumos skaidri definēta bibliotēkas lietošanas kārtība, lietotāju tiesības un pienākumi		X		Bibliotēkas lietošanas noteikumi nav aktualizēti atbilstoši Fizisko personu datu apstrādes likumam
Bibliotēkā ir izstrādāti un apstiprināti informācijas tehnoloģiju lietošanas noteikumi	X			
Bibliotēkai ir apstiprināts maksas pakalpojumu cenrādis	X			
Bibliotēkas nolikums, lietošanas noteikumi ir publiski pieejami	X			Pieejamība nodrošināta arī interneta vietnē

Bibliotēkai ir izstrādāts vidēja termiņa plānošanas dokuments	X			Rīgas Centrālās bibliotēkas stratēģiskais plāns 2016.–2020. gadam
Bibliotēkas darbības mērķi aptver visus bibliotēkas darbības virzienus	X			Izstrādāti detalizēti nodaļu gada darba plāni un pasākumu plāni, kā arī mēneša pasākumu plāns/aktivitāšu dienasgrāmata
Bibliotēkas personāls				
Bibliotēkas struktūra un darbinieku skaits nodrošina visu bibliotēkas funkciju sekmīgu veikšanu				
Pārskata periodā visiem darbiniekiem tika nodrošināta profesionālā pilnveide, darbinieki var piedāvāt kvalitatīvus bibliotēkāros pakalpojumus	X			Darbu nodrošina 53 speciālisti - 48 darbiniekiem ir pilna darba likme, 5 darbiniekiem - 0.5 likme
Bibliotēkai ir izstrādāts profesionālās pilnveides plāns nākamajam plānošanas periodam bibliotēkārā darba jomās.	X			Pārskata periodā tika apmeklēti 159 profesionālās pilnveides pasākumi, vidēji 32 pasākumi gadā RCB bibliotekārajiem darbiniekiem (arī skolu) organizējusi 86 profesionālās pilnveides pasākumus, ko apmeklēja 2032 darbinieki
Bibliotēkas finansiālā nodrošinājuma dinamika pārskata periodā (5 gadi)				
Finansējums nodrošina bibliotēkas pamatfunkciju veikšanu un veicina bibliotēkas attīstību	X			Finansējums pārskata periodā (5 gadi) pieaudzis par 26%.
Krājuma komplektēšanai piešķirtais pašvaldības finansējums nodrošina kvalitatīva krājuma veidošanu ilgtermiņā	X			Finansējums pārskata periodā (5 gadi) pieaudzis par 0,4%.

Bibliotēka iesaistās projektu konkursos, piesaistot papildus līdzekļus	X			Aktīvi piesaista papildus finansējumu. Regulāri piedalās RD IKSD izsludinātajos projektu konkursos. Īpašie realizētie projekti: “Literārās pastaigas”, “100 grāmatas bērniem”, “Rīgas Centrālās bibliotēkas bibliotekāru atmiņu grāmata”
Darbības pamatrādītāji pārskata periodā-				
Bibliotēkas lietotāju skaits				Stabils
Apmeklējums				Samazinājies par 10%
Izsniegums				Palielinājies par 10%
Iedzīvotāju aptvērums				8% no pilsētas iedzīvotājiem (filiālbibliotēku lietotāji tiek uzskaitīti atsevišķi)
Bibliotēkas pakalpojumi un rīkoti pasākumi				
Bibliotēkai ir izstrādāts gada darba plāns un detalizēti darba plāni, pasākumu plāni, kas atspoguļo bibliotēkas darbu	X			Ir izveidota precīza un pārskatāma aktivitāšu uzskaites sistēma
Pārskata periodā bibliotēka regulāri rīkoja lasīšanas veicināšanas un novada, novadnieku popularizēšanas pasākumus (jauno grāmatu dienas, tikšanās ar literātiem, Grāmatu svētkus, Dzejas dienas, novadam veltīti pasākumi)	X			Gadā vidēji 250 izstādes un 330 pasākumi
Pārskata periodā bibliotēka regulāri rīkoja novada un novadnieku popularizēšanas pasākumus (novadnieku jubilejas, novadam veltīti pasākumi u.c.)	X			Novadnieku saieti, prezentācijas, ekskursijas, tikšanās, novadpētniecības pēcpusdienas, izstādes, konkursi, komandu spēles, novadpētniecības stundas pieaugušajiem un bērniem.

Pārskata periodā bibliotēka aktīvi iesaistījās pašvaldības rīkotajos pasākumos, sadarbojās ar pilsētas kultūras u.c. pašvaldības iestādēm, NVO	X			Sadarbība ar Rīgas domes struktūrvienībām – RCB pludmales lasītava, grāmatu atvēršanas svētki un dāvinājumi, dalība RD iniciētajos projektos. Plašs sadarbības partneru loks – muzeji, NVO, apgādi u.c.
Bibliotēkā regulāri notika lietotāju konsultēšana un mācības darbam ar datoru, mācības un konsultēšana par datubāžu, digitālo resursu, e-pakalpojumu izmantošanu	X			Galvenokārt individuālas konsultācijas. Semināri par VID, e-veselības pakalpojumiem, portālu Latvija.lv
Bibliotēka izmanto un piedāvā starpbibliotēku abonementa pakalpojumus elektroniski	X			
Bibliotēka nodrošina novada pašvaldības sagatavotās un publicētās informācijas pieejamību	X			Pieejami dažādi pašvaldības informatīvie bukleti, jo īpaši par sociālajiem jautājumiem
Bibliotēkā ir uzskatāmi izvietoti informatīvie materiāli par pakalpojumiem, pasākumiem, mācībām	X			
Apmeklētāju atsauksmes Ierosinājumu/atsauksmju burtnīcā par bibliotēkas sniegtajiem pakalpojumiem ir pozitīvas	X			
Bibliotēkas darba laiks nodrošina iedzīvotājiem iespēju izmantot pakalpojumus darba dienās arī pēc plkst. 17:00 vai brīvdienā	X			9.00-20.00, sestdienās 10.00-17.00; vasaras laiks 11.00-19.00 sestd. 10.00-17.00
Tika veiktas aptaujas, lai noskaidrotu iedzīvotāju viedokli un ierosinājumus par bibliotēkas darbību	X			Ekspresaptaujas par atsevišķiem pakalpojumiem
Bibliotēkas piedāvātie pakalpojumi būtiski sekmē iedzīvotāju mūžizglītību (atbalsta formālo, neformālo un interešu izglītību)	X			
Informācijas resursi (krājums, datubāzes)				

Bibliotēkai ir izstrādāta krājuma komplektēšanas koncepcija, kura atbilst bibliotēkas mērķu sasniegšanai un sabiedrības vajadzību nodrošināšanai	X			Rīgas Centrālās bibliotēkas krājuma attīstības un komplektēšanas koncepcija 2020.-2024.gadam.
Krājuma komplektēšana notiek saskaņā ar koncepciju	X			
Krājuma izvērtēšana notiek regulāri, pietiekamā apjomā	X			137 999 vienības, ļoti laba lokālā piekomplektēšanas datubāze, notiek lietotāju aptaujas.
Krājuma fiziskā kvalitāte ir laba	X			
Krājums ir lietotājiem ērti pieejams un aplūkojams	X			
Krājums nodrošina dažādu iedzīvotāju grupu vajadzības un intereses.	X			
Bibliotēka aktīvi popularizē literatūras klasikas vērtības un mūsdienu latviešu oriģinālliteratūru	X			
Daiļliteratūras žanru aptvērums ir plašs	X			
Krājums bērniem un pusaudžiem tiek komplektēts atbilstoši LR Ministru kabineta noteikumu Nr.355 „Vietējas nozīmes bibliotēku tīkla darbības noteikumi” prasībām	X			Sastāda 36 % no kopējā krājuma.
Uzziņu un nozaru literatūras krājums ir daudzveidīgs un aktuāls	X			
Bibliotēkas abonēto periodisko izdevumu abonēšanai izlietoti aptuveni 1/3 no finansējuma krājuma komplektēšanai, kas atbilst sabalansēta krājuma veidošanas principiem	X			25,00%
Krājuma apgrozība ir augsta (grāmatu krājuma apgrozība vērtējama kā augsta, ja > 1,4; laba, ja >0,9; vidēja, ja >0,5; zema, ja mazāka par 0,5)	X			Grāmatu krājuma apgrozības koeficients ir 2

Bibliotēkā ir pieejami un tiek popularizēti multimedālie materiāli	X			
Bibliotēkas darbiniekiem ir laba informācijpratība	X			
Elektroniskā kataloga, e-resursu veidošana				
Bibliotēkā ir pieejamas un aktīvi tiek popularizētas tiešsaistes datu bāzes	X			Letonika -416, News -194, Nozare- 156 EBSCO-7757, Flipster- 1002
Pārskata periodā ir savākti, apkopoti un aprakstīti materiāli par novadu un personībām	X			Tiek veidots izdevums “Bibliotekāri - literāti”, turpinās bibliotēkas vēstures izpēte. Kopš 2003. gada katru gadu tiek izdotas RCB Gadagrāmatas, 2017. gadā izdots bibliogrāfiskais rādītājs “VEF Kultūras pils “un “Mēs. Latvija, XX gadsimts” par rakstniekiem, kuri piedalījušies sērijas “Mēs. Latvija, XX gadsimts” izveidē, par viņu daiļradi, kā arī publikācijas par sērijā ietvertajiem romāniem. 2020. gadā izdots prospekts “Rīgas Centrālā bibliotēka un tās filiālbibliotēkas”.
Bibliotēka veido informatīvo materiālu lietotājiem par digitalizētajiem novadpētniecības tiešsaistes resursiem	X			Realizēts projekts “Literārās pastaigas”, interesentiem pieejamas atubāzes “Ziemeļblāzmas arhitektūras komplekss (1886–1940)”, “Ēka Brīvības gatvē 206 (1895- 1940)”, dalība LNB projektā “Industriālais mantojums”, kurā apkopotas materiālu kopas par 45 vēsturiskiem rūpniecības uzņēmumiem u.c.

Krājuma inventarizācija tika veikta atbilstoši normatīvajos aktos paredzētajam termiņam	X			Krājuma inventarizācija RCB tika veikta 2015.gadā, izmantojot BIS ALISE.
Bibliotēka veido Reģiona elektronisko kopkatalogu un Novadpētniecības datubāzi, resursi ir pieejami tiešsaistē.	X			Uzteicams ir darbs ar skolu bibliotēkām. Kopkatalogā https://skolas.rcb.lv ir 89 RD pakļautībā esošo vispārīgglītojošo skolu bibliotēkas no 108. Pilnībā pabeigta rekatalogizācija 53 skolu bibliotēkās, pārējām rekatalogizācijas beigu termiņš ir līdz kārtējai skolas bibliotēkas krājuma inventarizācijai.
Bibliotēkas krājuma dati pilnībā ir atspoguļoti kopkatalogā.	X			
Reģiona bibliotēku krājumu rekatalogizācija ir pabeigta	X			Automatizētas inventarizācijas ir veiktas arī 49 skolu bibliotēkās.
Bibliotēkas kopkataloga ierakstu kvalitāte ir laba, regulāri tiek veikta kontrole un rediģēšana	X			
Krājuma izsniegšana un saņemšana Bibliotēkā notiek automatizēti. Tiešsaistē darbojas attālais pakalpojums lietotājiem - grāmatu rezervēšana/pasūtīšana un grāmatu termiņa pagarināšana	X			2019. gadā pakalpojumu izmantojuši 900 lasītāji, rezervējot 5 534 grāmatas.
Bibliotēka izmanto visas bibliotēku informācijas sistēmas(BIS) ALISE moduļu iespējas	X			
Bibliotēkas publicitāte. Informācija par bibliotēku tīmekļa vietnē				
Bibliotēkas tīmekļa vietnē lietotājiem tiek sniegta aktuāla informācija par bibliotēkas lietošanas noteikumiem, darba	X			.

laiku, pakalpojumiem, informācijas resursiem, kontaktinformācija				
Tīmekļa vietnē ir informācija par visām reģiona novadu pašvaldības bibliotēkām, saturs tiek uzturēts un atjaunots regulāri.	X			
Bibliotēkas tīmekļa vietnē darbojas tulkošanas rīks	X			
Informācija par bibliotēku ir pieejama arī vietējos preses izdevumos, kā arī informatīvo bukletu un afišu veidā. Aktuālā informācija tiek ievietota arī sociālajos tīklos	X			Izveidoti profili sociālajos tīklos- facebook, draugiem.lv, twitter un instagram
Darbs ar bērniem un jauniešiem				
Bibliotēkā ir struktūrvienība - Bērnu apkalpošanas nodaļa, kuras darbs orientēts uz pirmskolas vecuma bērnu, skolēnu no 1.līdz 9.klasei, vecāku, pedagogu un citus interesentu apkalpošanu	X			
Pārskata periodā bibliotēka regulāri rīkoja krājuma popularizēšanas un lasīšanas veicināšanas pasākumus; īstenoja lasīšanas veicināšanas pasākumu programmu bērniem un pusaudžiem	X			Projekts izstāde “100 grāmatu bērniem”, kura pašlaik ceļo pa publiskajām bibliotēkām novados. Bilingvālais klubiņš “Kopā”, “Ģimenes sestdienas” utt.
Bibliotēka aktīvi sadarbojās ar pilsētas izglītības iestādēm	X			Informācijpratības pasākumi vecāko klašu skolēniem
Darbs ar bērniem un jauniešiem ir labā līmenī	X			
Reģiona galvenās bibliotēkas funkciju veikšana. Metodiskais darbs				
Metodiskā darba funkcijas un konsultācijas reģiona pašvaldību bibliotēkām ietilpst bibliotēkas darbinieku amata pienākumos	X			RCB Bibliotēku dienests veic metodiskā darba funkcijas

Bibliotēka veica bērnu bibliotēkārās apkalpošanas darba koordināciju reģiona novadu bibliotēkās, regulāri sniedza informāciju par aktualitātēm darbā ar bērniem un jauniešiem.	X			Izstrādāts metodiskais materiāls "Krājuma bērniem kārtojuma principi RCB un filiālbibliotēkās", koordinēts darbs pilsētas aktivitātēs, izveidota tīmekļa vietne http://bibliotekaberniemrcb.lv
Bibliotēka organizēja bibliotēkārā darba praktikumus jaunatnācējiem, individuālās apmācības bibliotekāriem par dažādiem bibliotēkārā darba jautājumiem, konsultēja uzziņu un informācijas darbā reģiona bibliotēku darbiniekus	X			Izstrādāta profesionālās pilnveides programma RCB darbiniekiem, kuri nostrādājuši gadu
Bibliotēka sekmīgi sagatavoja novadu bibliotēkas vietējas nozīmes bibliotēku akreditācijai	X			
Bibliotēka sekmīgi un savlaicīgi veica reģiona bibliotēku darba rādītāju apkopošanu un datu rediģēšanu Latvijas Digitālajā kultūras kartē	X			
Pārskata periodā bibliotēka regulāri rīkoja seminārus reģiona bibliotekāriem, iepazīstināja ar nozares aktualitātēm, organizēja profesionālās pilnveides mācības, bibliotēkārā darba praktikumus jaunatnācējiem	X			No 2017.gada pārņemta Rīgas vispārējo izglītības iestāžu bibliotēku metodiskā pārraudzība. Tika organizēti 70 profesionālās pilnveides pasākumi darbiniekiem; 13 semināri skolu bibliotekāriem; veikta RCB darbinieku novērtēšana. Bibliotēkas metodiskais un konsultatīvais darbs ir labā līmenī
Bibliotēka piedalījās novadu bibliotēku krājumu inventarizācijās	X			49 skolu bibliotēku, 25 RCB filiālbibliotēkās
Bibliotēka sekmīgi veica reģiona pašvaldību bibliotēku profesionālo vadību, bibliotēkārā darba koordināciju reģionā, konsultācijas novadu pašvaldību publisko bibliotēku vadītājiem un izglītības iestāžu bibliotēkām	X			

Bibliotēkas infrastruktūra				
Bibliotēkas telpu platība, to tehniskais stāvoklis ir atbilstoši, lai sniegtu kvalitatīvus un daudzveidīgus bibliotēkāros pakalpojumus		X		Telpas lasītāju apkalpošanai - 1455,7 m ² Turpināt risināt jautājumu par papildus telpu piešķiršanu infrastruktūras attīstībai
Telpu iekārtojums ir funkcionāls. Ir nodrošināti ērti apstākļi dažādām mērķgrupām	X			
Bibliotēkā ir telpa pasākumiem	X			
Bibliotēkā ir mācību un semināru telpa	X			
Bibliotēkā ir izveidota klusā (individuālā) lasītava	X			
Telpu noformējums ir informatīvs un estētiski pievilcīgs	X			
Telpu apgaismojums ir labs		X		Rast iespēju uzlabot apgaismojums virs grāmatu plauktiem
Mēbeļu un pārējā aprīkojuma atbilstība – laba	X			
Tehnoloģiskais nodrošinājums lietotājiem (datori, multifunkcionālās iekārtas) ir labs	X			
Tehnoloģiskais nodrošinājums darbiniekiem (datori, printeri, multifunkcionālās iekārtas, skeneri) ir labs	X			
Klimatiskie apstākļi telpās ir atbilstoši prasībām	X			
Bibliotēka ir pieejama apmeklētājiem ar kustību traucējumiem.	X			
Apmeklētāju informēšanai pie ieejas ir plāksne ar bibliotēkas nosaukumu un darba laiku.	X			
Pilsētā ir izvietotas norādes uz bibliotēku			X	

Slēdziens

Rīgas Centrālā bibliotēka atbilst akreditācijas nosacījumiem un akreditācijas rezultātā bibliotēkai jāpiešķir **reģiona galvenās bibliotēkas statuss**.

Ieteikumi

1. Aktualizēt bibliotēkas lietošanas noteikumus atbilstoši Fizisko personu datu apstrādes likumam.
2. Rast iespēju palielināt finansējumu krājuma komplektēšanai.
3. Rast iespēju darbiniekiem paaugstināt atalgojumu.
4. Turpināt risināt jautājumu par papildus telpu piešķiršanu infrastruktūras attīstībai centrālajā ēkā Brīvības ielā 49/53.
5. Turpināt risināt jautājumu par bibliotēkas Brīvības ielā 49/53 pieejamības problēmu regulāras vienīgā centrālā lifta pārslodzes situācijā.
6. Brīvības ielā 49/53 rast iespēju uzlabot apgaismojums virs grāmatu plauktiem.
7. Nepieciešams atrisināt jautājumu par kravas lifta ierīkošanu Graudu ielā 59.
8. Rast iespēju izvietot norādes uz bibliotēku.

Latvijas Bibliotēku padomes priekšsēdētājas vietniece

Ligita Gjortlere